

Vormeloze hoop

Enigszins verrassend won de Nederlandse dichter Armando dit jaar de VSB Poëzieprijs voor *Gedichten 2009*, zijn eerste dichtbundel in meer dan tien jaar. Blijkbaar had hij daarin niet al zijn recente werk verzameld, want nu, nog geen twee jaar later, is er alweer een erg lijvige bundel. *Ze kwamen* bevat maar liefst 144 gedichten van een dichter die op zijn 81ste nog niets aan urgentie heeft ingeboet, maar die wel gebaat zou zijn bij een strengere redacteur. Niet zozeer om in te grijpen in de stijl of het idioom van zijn gedichten. Armando's geconcentreerde taal, zijn metaforiek van geweld en onderdrukking, zijn voortdurende analyse van de verhouding tussen dader en slachtoffer: ze doen het nog uitstekend. *Ze kwamen* bevat een tiental gedichten die zo in een bloemlezing kunnen van het beste van het jaar. 'Eeuwig' is daar een van: 'Overwoekerd/ door vrijpostige bloemen,/ scheen de eeuwigheid aanwezig,/ werd het treuren van de storm ontdekt.// Statig de gelaatsuitdrukking: het sterven, het sterven.// De overrompelden/ hebben dezelfde raadsels getorst.' Alleen is het jammer dat deze tien verstopt zitten tussen tientallen mindere gedichten. Wat ook niet helpt, is dat de 144 gedichten gewoon na elkaar gepresenteerd worden, zonder enige structurering in afdelingen. De bundel komt zo over als een vormeloze hoop, waarin de lezer op goed geluk moet zoeken naar de mooie bloemen. Maar die zijn dan wel erg geslaagd. Het slotgedicht 'Verklaring' is er zo een. Het schetst in zeven gebalde verzen Armando's nu al meer dan veertigjarige poëtische project: 'Oppermachtig is, zo verklaar ik,/ het raadselachtige, het/ onverwachte,/ het onberekenbare./ Of is deze bewering te onstuimig, te blind,/ te bloeddorstig?/ Ja, ik heb het waarlijk verklaard.'

Bart Van der Straeten

Armando, *Ze kwamen*, Augustus, 156 blz., ISBN 978 90 457 0456 2, 24,95 euro .